

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI

Právnická fakulta

Katedra správního práva a finančního práva

POSUDEK OPONENTA RIGORÓZNÍ PRÁCE

Autor rigorózní práce: **Mgr. David Vostrejž**

Oponent rigorózní práce: **JUDr. Aleš Mácha, Ph.D.**

Název rigorózní práce: **Dispozice s obecním majetkem**

Autor si jako téma rigorózní práce vybral problematiku majetkových dispozic s obecním majetkem. Téma považuji za zajímavé a stále aktuální, zejména v souvislosti s přijetím zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, (dále jen „OZ“), který při současné aplikaci zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (dále jen „OZř“) může a činí v praxi potíže.

Včetně úvodu a závěru má práce sedm kapitol. V úvodu práce autor vymezuje konkrétní právně problematické aspekty nakládání s obecním majetkem, přičemž si stanovuje výzkumné otázky a hypotézy.

V první kapitole se autor věnuje právnímu rámci územně samosprávných celků, právní subjektivitě obce, veřejnoprávní i soukromoprávní (právní osobnosti). Dále definuje pojem obecní majetek a obecní jmění a věnuje se základním požadavkům kladeným na obec při hospodaření s majetkem obce.

Druhá kapitola je věnována dopadům OZ na hospodaření obcí. Je nutné zdůraznit, že změny, které přinesl OZ, poměrně zásadně dopadly i do OZř, zejména právě do otázek spojených s nakládáním s majetkem obce. Zákonodárce musel na tyto změny reagovat ne jednou, ale několika novelami, a to i s ohledem na požadavky praxe. Z tohoto důvodu lze tuto kapitolu na úvod celé problematiky vnímat velmi pozitivně. Autor se věnuje nejen dopadům změny v pojetí nemovité věci, ale i neplatnosti právních jednání. Dále se autor věnuje dvěma novým smluvním typům a to, pachtu a výprose.

Autor v souvislosti s pachtem uvádí, že je otázkou, zda obce nebudou spíše uzavírat nájemní smlouvy obsahově totožné s institutem pachtu, anebo zda uzavřou klasickou pachtovní smlouvu. Autor uvádí, že dle jeho názoru je možné uzavřít nájemní smlouvu, ve které bude umožněno z pronajaté věci brát i užitky, tedy ve své podstatě pachtovní smlouvu, a to s odkazem na autonomii vůle smluvních stran. Ano, lze přisvědčit autorovi, že tomu tak

bude, resp. může být, avšak nic to nebude měnit na obsahu závazkového vztahu. I když bude smlouva nazvána jako smlouva nájemní, bude se jednat o smlouvu pachtovní, neboť právní jednání je nutno posoudit podle svého obsahu, nikoli názvu (srov. § 555 odst. 1 OZ).

V téže kapitole se autor věnuje předmluvní odpovědnosti a dále věcnými právy k věci cizí. Autor zde trefně poukazuje na některé praktické problémy s přesunem pravomoci mezi zastupitelstvem a radou při zřízení věcného břemene, které způsobila novela OZř, přijatá v souvislosti s přijetím OZ.

Čtvrtá kapitola práce se věnuje podmínkám nakládání s majetkem obce a základním požadavkům kladeným na obce a členy jejich orgánů při nakládání s majetkem obce. Autor nejprve věnuje poměrně podrobně svou pozornost ustanovení § 38 OZř a péči řádného hospodáře při nakládání s majetkem obce. V této souvislosti se věnuje i ceně jako rozhodnému kritériu pro naplnění požadavku péče řádného hospodáře. V této souvislosti je nutné vyzdvihnout, že autor reaguje a pracuje s novelou § 38 OZř provedenou zákonem č. 257/2017 Sb., která výslovně v návaznosti na § 39 OZř zakotvila možnost obce odchýlit se od ceny obvyklé při nakládání s majetkem obce. V návaznosti na tyto otázky se autor zabývá i odpovědností (zejména trestní) jednotlivých orgánů obce, a to zastupitelstva, rady i samotného starosty obce.

U této kapitoly musím velmi ocenit autorovu práci s judikaturou civilních i trestních soudů. Z věcného hlediska nelze této kapitole nic vytknout.

Nejrozsáhlejší část práce je věnována samotné právní úpravě dispozic s majetkem obce, a to v kapitole páté. Autor opět pečlivě pracuje s judikaturou a zabývá se jednotlivými kroky, které vedou k samotné realizaci a majetkoprávnímu jednání obce. Autor se nejprve zabývá detailně povahou záměru obce učinit majetkovou dispozici. Podrobně jsou rozebrány náležitosti záměru, otázka příslušnosti rozhodnutí o zveřejnění záměru a zejména pak délka zveřejnění záměru.

V závěru páté kapitoly se autor věnuje rozhodování orgánů obce o majetkové dispozici, zejména vztahu zastupitelstva a rady a vymezení jejich pravomoci ve vztahu k majetkovým dispozicím. Autor se věnuje i otázce tzv. smíšených smluv, které mohou v praxi činit problém, zabývá se tedy otázkou, které orgány obce jsou příslušné ke schválení právního jednání.

V této souvislosti autor na str. 66 uvádí, že starosta obce nemůže nijak „vytvářet, dotvářet či pozměňovat“ projevenou vůli obce. S tímto závěrem autora lze souhlasit

s drobou výjimkou, není tomu tak vždy. Jedná se o situace, kdy příslušný orgán schválil právní jednání v zásadních bodech. V intencích takto schválených bodů je pak starosta obce oprávněn „dotvořit“ právní jednání obce – typicky sjednat např. smluvní pokutu ve prospěch obce (srov. nálezy Ústavního soudu ze dne 25. 8. 2015, sp. zn. I ÚS 2574/14).

Z hlediska praxe považuji za velice přínosnou kapitolu věnující se právnímu jednání obce, resp. otázce, kdo je oprávněn za obec jednat. V praxi se totiž oprávnění k jednání za obec velice liší a to i na úrovni velkých měst, která disponují řadou zaměstnanců s právním vzděláním. S autorovými závěry v této kapitole se ztotožňuji.

Závěrečnou kapitolu autor věnuje kontrole majetkových dispozic obce a to nejen z hlediska vnitřní kontroly, ale i kontroly vnější. Z hlediska vnitřní kontroly nemám k autorovým závěrům námitek. Z hlediska vnější kontroly však postrádám zmínku o jedné podstatné právní úpravě, a to zákonu č. 23/2017 Sb. o pravidlech rozpočtové odpovědnosti, zejména jeho § 17, který se týká právě tzv. „dluhové brzdy“ obcí. Nicméně je třeba dodat, že uvedený zákon se nevztahuje primárně na kontrolu dispozic s majetkem obce, ale jejímu finančnímu hospodaření. Nicméně finanční hospodaření obce má v konečném důsledku značný vliv na majetkové dispozice obce.

V závěru práce autor shrnuje dosažené poznatky, ale zejména vyvrací či potvrzuje stanovené hypotézy.

K obsahu práce jako celku mám tuto připomínku. Práce nepracuje se zahraniční odbornou literaturou, což sice snižuje její odbornou kvalitu, nicméně práce z hlediska české odborné literatury pracuje s téměř všemi dostupnými, ale zejména relevantními, zdroji. Oceňuji také práci s judikaturou.

Po formální stránce splňuje práce dle mého názoru požadavky kladené Směrnicí děkanky č. 2/2010 kterou se stanoví náležitosti kvalifikačních prací na Právnické fakultě Univerzity Palackého v Olomouci, na rigorózní práci. Práce je bez významnějších gramatických chyb nebo překlepů. Jednotlivé kapitoly na sebe logicky navazují a autor projevil schopnost práce s odbornou literaturou a judikaturou.

Přes výše uvedené nedostatky, hodnotím práci jako celek kladně a **doporučuji práci k obhajobě.**